

gen har kunnet fuldføres i saa faa Aar, og hele det store Opmaalingssarbejde er udført i et uvejsomt Polarland, hvor Naturen lægger de største Hindringer i Vejen for Arbejdet. Grønland er ogsaa det eneste Polarland i Verden, hvorfra der foreligger saa gode og detaillerede Kort.

M. Vahl.

O. Jonasson, E. Højjer og T. Björkman: Jordbruksatlas över Sverige. Förlag: Lantbrukssällskapets Tidskrifts-Aktie-Bolag. 18×26 cm. 164 sider med 130 kort i maalestok 1:8 mill., pris 5 kr. (sv.), Stockholm 1937.

Vel er statistik i sig selv en vigtig kilde for den geografiske forskning, ikke mindst i landbrugsgeografien, men først, naar den er omsat i kartografiske oversigter, lader den sig udnytte fuldt ud af geograferne.

Allerede i 1909 udsendtes et stort statistisk kortværk over Sveriges jordbrug, bekostet af grosserer Fraenckel, Göteborg. Det var et kæmpemæssigt værk, omfattende 90 sider kort og 264 tabel- og textsider i formatet $\frac{1}{2}$ m × 30 cm.

Det var Kungliga Lantbruksakademiens ekonomiska Avdelning, der tog initiativet til et nyt atlas og nedsatte en komité til at forestaa dette arbejde, bestaaende af Överdirektören för Statistiska Centralbyrån Ernst Højjer, fungerende Professor vid Göteborgs Högskola Olof Jonasson og akademiets sekretær, Professor Ture Björkman.

Grundtanken hos komiteens medlemmer var at betragte Sveriges agerbrug, gartneri, frugtavl og husdyrbrug ud fra landets naturgeografiske forudsætninger. I denne henseende er Sverige et taknemligere objekt end Danmark, men man maa haabe, at den gode idé, der er nedlagt i bogen, en gang maa føres videre ogsaa til Danmark.

Man kan vist uden at gaa nogen for nær sige, at det blev den kendte erhvervsgeograf Jonasson, der som værkets kartografiske redaktør kom til at præge bogen stærkest. De forklarende tekster, der er korte og fyndige, er i hovedsagen fordelt saaledes, at Jonasson har skrevet teksten til kortene over jordbrugets forudsætninger, der foruden de fysisk-geografiske faktorer indbefatter landbrugsbefolkningens fordeling, jordbrugenens størrelsesklasser, forsyningen med elektrisk kraft, landbrugenens gødningsopbevaring o. s. v. (side 9—42), og som gøres til udgangspunkt for diskussionen af jordens forskellige udnyttelse; Højjer har skrevet teksten til kortene over kulturplanterne (areal, udbytte, salgsoverskud, side 43—102) og Björkman afsnittet om husdyrene (103—134)

samt om undervisningen, kontrol- og forsøgsvæsenet (159—164). Desuden er der en redegørelse for „Jordbrukets ekonomiska Föreningsrörelse“, herunder andelsforetagender vedrørende landbrugsindustrielle virksomheder (135—158), som skyldes Lantbruks-sällskapetets Föreningsbyrå (ved Agronom G. R. Ytterborn).

Det vil sikkert altid være forbundet med store vanskeligheder i et land med en befolkning paa kun faa millioner at skaffe midler til udsendelse af et atlas som dette; her i Landet er forsøg af den art hidtil strandet paa, at alt for faa forstaar landbrugsgeografiens værdi; og det maa beklages, at økonomien for det anmeldte værk for en stor del af kortenes vedkommende kun har strakt til til at arbejde disse tilbage til saa stor en statistisk enhed som lenet; det giver ikke mulighed for tilfredsstillende geografisk overblik. Adskilligt værdifuldere er de kort, der er udarbejdet med „de naturlige landbrugsområder“ som statistisk enhed. Begge korttyper er for størstedelen udarbejdet efter relativ metode. Bedst er vel produktionskortene efter den absolutte prikmetode, der giver baade detaljer og oversigt over udbredelsen af vigtige saavel som en del af de mindre vigtige afgrøder, og i den tilhørende text tages saavel historiske som nuværende forhold i betragtning.

Kortene er klare, enkle og overskuelige, som Jonassons kort plejer at være det.

Der er anvendt fint glittet papir, trykket er smukt og let læseligt.

Af hensyn til det store antal geografer verden over, som ikke kan læse svensk, kunde man have ønsket kortoverskrifterne oversat, eller endnu bedre et lille resumé paa et verdenssprog efter hvert afsnit; det kunde have været gjort uden forøgelse af sidetallet: hvert underafsnit begynder øverst paa en side, og de fleste ender derfor med et større eller mindre stykke ubeskrevet papir, der kunde være anvendt enten til resumé eller literaturfortegnelse, der end ikke findes bag i bogen.

Men disse indvendinger er kun petitesser mod, hvad der kan siges til fordel for atlasset som helhed, og skal kun antyde, paa hvilke punkter anmelderen kunde ønske afvigelser i en eventuel plan til et dansk atlas af tilsvarende karakter; bogen giver et talende vidnesbyrd om det høje standpunkt, landbrugsgeografien indtager i Sverige.

Aa. H. Kampp.

Anton Mohr: Landeveien til India. En handels-historisk Studie. Oslo 1937. (15×22 cm, 274 S., et Kort).

A. Mohr har med denne Bog givet os en livligt skreven populær Fremstilling af en Række Forhold, der har den største Betydning